

Uzasadnienie

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.). Kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, plan zadań ochronnych na okres 10 lat ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 **Łąki Żukowskie PLH140053**, zwanego dalej obszarem Natura 2000, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Projekt dokumentacji został sporządzony przez wyłonionego w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcę – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, którego beneficjentem jest Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) jeśli jest taka potrzeba, wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

Omawiany obszar Natura 2000, został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r., która została zastąpiona decyzją Komisji (UE) 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 8191) Dz. U. UE. L. 353/324 z dnia 23 grudnia 2016 r.

Projekt planu zadań ochronnych sporządzono dla całego obszaru Natura 2000, bowiem nie stwierdzono występowania przesłanek o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, to jest dla obszaru Natura 2000 ani jego części nie ustanowiono planu ochrony, na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich. Obszar Natura 2000 nie pokrywa się również w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz ustalono jego granice według współrzędnych załamania granicy w układzie PL – 1992. Na podstawie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych (dalej SDF) oraz badań przeprowadzonych na potrzeby planu zadań ochronnych, zidentyfikowano przedmioty ochrony, którymi są: **6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)**, **6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)**, **1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar***, **4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle***, **6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*** oraz **6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous***.

Dokonana w trakcie prac terenowych ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wykazała następujące:

1) W granicach obszaru siedlisko 6410 reprezentowane jest przez dwa podtypy:

- 6410.1 – Łąki olszewnikowo-trzęślicowe *Selino carvifoliae-Molinietum*, obejmujące łąki wilgotne, którym fizjonomię nadaje trzęślica modra *Molinia caerulea* oraz czarcikęs łąkowy

Succisa pratensis. W najlepiej zachowanych płatach występują m.in.: krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica* i sierpik barwierski *Serratula tinctoria*. Siedlisko przyrodniczo-florystycznie bardzo rzadko występujące w granicach ostoi.

- 6410.2 – Łąki sitowo-trzęślicowe *Junco acutiflori-Molinietum*, reprezentowane przez zespół *Junco-Molinietum*. Fizjonomię nadają mu: trzęślica modra *Molinia caerulea*, śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa* oraz sity – rozpierzchły *Juncus effusus* i skupiony *J. conglomeratus*. Istotnym elementem są rośliny związane z torfowiskami przejściowymi ze związku *Caricetalia nigrae*: turzyca pospolita *Carex nigra*, mietlica psia *Agrostis canina* i fiołek błotny *Viola palustris*.

W wyniku zaniechania lub sporadycznego użytkowania trwałych użytków zielonych doszło lub dochodzi do utraty cech charakterystycznych siedliska, w związku z czym siedlisko cechuje znaczny stopień przekształcenia. Czynnikiem dodatkowym, istotnie wpływającym na ocenę stanu zachowania są zaburzenia hydrologiczne. W efekcie łąki te ulegają procesowi sukcesji wtórnej, w wyniku której płaty siedliska kolonizowane są przez krzewy (głównie wierzyby *Salix* sp.) i drzewa lekkonasienne (m.in. brzozy *Betula* sp., olsza czarna *Anus glutinosa*). Wzrasta także rola gatunków ziołoroślowych (wiązówka błotna *Filipendula ulmaria*, tojeść pospolita *Lisimachia vulgaris*) lub postępuje ekspansja gatunków rodzimych (śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*) oraz obcego pochodzenia (nawłóć późna *Solidago gigantea*). W ogólnym ujęciu poszczególne płaty łąk trzęśniowych cechuje znaczne nagromadzenie martwej materii (wojłok) utrudniające kiełkowanie i wzrost roślin, zmniejszony udział jakościowy i ilościowy gatunków charakterystycznych, fragmentacja powierzchni siedliska i postępująca sukcesja. Biorąc powyższe pod uwagę, stan zachowania przedmiotu ochrony oceniono jako zły (U2).

2) Siedlisko 6510 reprezentowane przez różne postaci wilgotnościowe łąki rajgrasowej *Arrhenatheretum elatioris*. Oprócz rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius* do charakterystycznych gatunków należą m.in.: barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, chaber łąkowy *Centaurea jacea*, dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis*, babaka lancetowata *Plantago lanceolata*, szelężnik większy *Rhinanthus serotinus*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, przytulia właściwa *Galium verum*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, tomka wonna *Anthoxanthum odoratum* i wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, a w miejscach nasłonecznionych i suchych – bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, wiązówka bulwkowata *Filipendula vulgaris* i koniczyna pagórkowa *Trifolium montanum*. Pod względem fitosocjologicznym w obrębie obszaru występuje 6 podzespołów:

- *Arrhenatheretum elatioris typicum*, któremu odpowiada opis powyżej;
- *Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum* ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego;
- *Arrhenatheretum elatioris sanguisorbetosum officinalis* ze znacznym udziałem krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis* i pszeńca grzebieniastego *Melampyrum cristatum*;
- *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotenosum*, cechujący się znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk należących do związku *Calthion palustris*, zwłaszcza: rdestu wężownika *Polygonum bistorta*, firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi* i jaskra ostrego *Ranunculus acris*;
- *Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis* z turzycą zaostrzoną;
- *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum* cechuje zwiększony udział mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea* i krwawnicy pospolitej *Lythrum salicaria*.

Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność siedliska oceniono na poziomie dobrym, niemniej jednak w wyniku regresu lub nieregularnego użytkowania łąk pogarsza się jego stan jakościowy. Z jednej strony odkładające się szczątki roślin tworzą martwą materię organiczną (wojłok), utrudniającą kiełkowanie nasion i wzrost młodych roślin, z drugiej, obserwuje się procesy sukcesji wtórnej objawiające się wkraczaniem drzew lekkonasienych oraz ekspansywnych gatunków roślin naczyniowych. W obu przypadkach prowadzi to do utraty dominacji gatunków związanych z łąkami świeżymi na rzecz roślin wykazujących się szerszym spektrum ekologicznym. Biorąc powyższe pod uwagę stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowolający (U1).

3) Występowanie czerwończyka nieparka (1060), stwierdzono w granicach całego obszaru Natura 2000, niemniej jednak największe jego liczebności na etapie prac nad Planem wykazano na stanowiskach w okolicach Nowej Huty oraz Żukowa (indeks liczebności gatunku wynosi ponad 15

os./250 m). Motyle zasiedlają wilgotne łąki oraz obrzeża rowu melioracyjnego biegnącego wśród użytkowanych, silnie przekształconych i zagospodarowanych łąk, pól i ugorów, z niewielkim udziałem roślin żywicielskich (m.in. szczawiu lancetowatego *Rumex hydrolapathum* oraz szczawiu omszonego *Rumex confertus*). Utrzymaniu obecnego stanu populacji sprzyjać będzie ekstensywna gospodarka trwałych użytków zielonych, która nie dopuści do ich zarastania, a także właściwe prowadzenie gospodarki z zakresu melioracji wodnej, nakierowane na utrzymanie właściwego uwilgotnienia gruntu oraz unikania wykaszania w nieodpowiednim terminie obrzeży rowów melioracyjnych, miejsca występowania gatunków roślin żywicielskich. Z uwagi na stan zachowania siedliska, stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowalający (U1).

4) Występowanie czerwończyka fioletka (4038) nie zostało potwierdzone podczas prac inwentaryzacyjnych prowadzonych w 2014 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych. Nie stanowi to jednak podstawy do uznania go za gatunek niewystępujący w obszarze Natura 2000, bowiem pomimo procesów sukcesji istnieją potencjalne i zasobne w bazę pokarmową siedliska dla ww. motyla. Biorąc powyższe pod uwagę, stan zachowania gatunku uznano za nieznan (XX), wymagający przeprowadzenia prac uzupełniających wiedzę.

5) Siedliskiem występowania modraszka telejusa (6177) są przede wszystkim wilgotne łąki trzęślicowe. Na etapie prac nad Planem, populację gatunku w obrębie obszaru Natura 2000 uznano za liczną (indeks liczebności kształtuje się w granicach od około 10 do ponad 20 os./100 m), przy czym jego obecność zaznacza się głównie w okolicy Żukowa. W obrębie całego terenu występują znaczne zasoby krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, co stwarza bardzo dobre perspektywy zachowania gatunku. Jedynym warunkiem jest utrzymanie lub przewrócenie dotychczasowego sposobu użytkowania kośnego łąk. Z uwagi na stan zachowania siedliska, stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowalający (U1).

6) Podobnie jak w przypadku modraszka telejusa, także w przypadku modraszka nausitousa, za główne siedlisko występowania w obszarze stwierdzono przede wszystkim wilgotne łąki trzęślicowe. Populację gatunku w obrębie obszaru Natura 2000 na etapie prac nad Planem uznano za liczną, a znaczące występowanie stwierdzono głównie w okolicy Żukowa. Jedynym warunkiem jest utrzymanie lub przewrócenie dotychczasowego sposobu użytkowania kośnego łąk. Z uwagi na stan zachowania siedliska, stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowalający (U1). Wspomnieć jednocześnie należy, że w przypadku wszystkich gatunków motyli, w szczególności w odniesieniu do czerwończyka fioletka, jakość uzyskanych danych oceniono jako niewystarczającą. W związku z czym, w stosunku do tej części przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wymagane jest uzupełnienie stanu wiedzy o gatunkach.

Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (dostępna pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>), zdefiniowano zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. Zaproponowany sposób zapisu, w przypadku zagrożeń o tożsamym charakterze i odnoszących się do więcej niż jednego przedmiotu ochrony, pozwolił na eliminację powtórzeń w tekście zarządzenia. Wśród zagrożeń wymienia się:

- 1) Dla siedlisk łąkowych 6410 i 6510, wśród zagrożeń istniejących wymienia się: zaniechanie/brak koszenia, zmianę składu gatunkowego (sukcesję wtórną) oraz zabudowę rozproszoną (6510). Wśród zagrożeń potencjalnych natomiast usuwanie trawy pod grunty orne, nawożenie, obce gatunki inwazyjne oraz modyfikowanie funkcjonowania wód.
- 2) Spośród zagrożeń istniejących dla gatunków motyli (z wyłączeniem czerwończyka fioletka) wskazano zaś: zaniechanie/brak koszenia oraz zmianę składu gatunkowego. Do potencjalnych zagrożeń zaliczono natomiast usuwanie trawy pod grunty orne, nawożenie, obce gatunki inwazyjne, modyfikowanie funkcjonowania wód oraz gospodarkę roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia (1060). Należy tu zaznaczyć, że zagrożenia istniejące i potencjalne zostały zdefiniowane w głównej mierze o ocenę stanu siedlisk występowania gatunków oraz identyfikację zagrożeń zewnętrznych wynikających z działalności człowieka. Z tego też względu za konieczne uznano uzupełnienie wiedzy w ww. zakresie.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter, ustalono następujące cele zadań ochronnych:

- 1) Celem działań ochronnych dla siedliska 6410 jest zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 16 ha oraz poprawa jego stanu zachowania z U2 (stan zły) na U1 (stan niezadowolający). Ocenę stanu zachowania obniża brak odpowiedniego składu gatunkowego roślin charakterystycznych dla siedliska, brak ich dominacji oraz występowanie martwej materii organicznej (wojłoku). Realizacja zadań ochronnych przyczyni się do poprawy struktury i funkcji siedliska, a co za tym idzie osiągnięty zostanie nakreślony niniejszym planem cel. Nie można także wykluczyć osiągnięcia właściwego (FV) stanu ochrony w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Punktem wyjścia będą wyniki oceny przedmiotu ochrony uzyskane na etapie sporządzania dokumentacji planu zadań ochronnych.
- 2) Celem działań ochronnych dla siedliska 6510 jest zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 24 ha oraz utrzymanie jego stanu zachowania minimum na obecnym poziomie (U1 – stan niezadowolający). Ocenę stanu zachowania obniża obecność ekspansywnych roślin zielnych, podrostu drzew oraz martwej materii organicznej (wojłoku). Realizacja zadań ochronnych przyczyni się do utrzymania stanu zachowania siedliska minimum na obecnym, a co za tym idzie osiągnięty zostanie nakreślony niniejszym planem cel. Nie można także wykluczyć osiągnięcia właściwego (FV) stanu ochrony w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Punktem wyjścia będą wyniki oceny przedmiotu ochrony uzyskane na etapie sporządzania dokumentacji planu zadań ochronnych.
- 3) Celem działań ochronnych dla gatunków motyli będących przedmiotami ochrony jest uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000. Założony niniejszym planem cel jest możliwy do osiągnięcia. Podkreślenia jednocześnie wymaga to, że działania zaplanowane w ramach planu zadań ochronnych w stosunku do siedlisk łąkowych (6140, 6510) będą sprzyjały poprawie stanu siedlisk bytowania ww. gatunków zwierząt, co skutecznie przyczyni się do utrzymania ich występowania w granicach obszaru Natura 2000.

Biorąc powyższe pod uwagę, zachowując ciąg przyczynowo – skutkowy, w ramach planu zadań ochronnych zaplanowano następujące zadania ochronne:

- 1) Dla siedlisk łąkowych 6410 i 6510 zaplanowano prace związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania polegające na ich ekstensywnym użytkowaniu (z podziałem na działania obligatoryjne i fakultatywne). Ocena poszczególnych wskaźników, takich jak udział gatunków charakterystycznych i ekspansywnych roślin zielnych, występowanie podrostu drzew i krzewów, a także obecność martwej materii organicznej (wojłok) winny ulec poprawie, a tym samym poprawie lub utrzymaniu powinna ulec ocena stanu zachowania siedlisk. Dodatkowo, w stosunku do jednego z płątów siedliska 6510, w ramach planu zadań ochronnych zaplanowano monitoring procesu odtworzenia się ww. siedliska przyrodniczego. Podczas prac prowadzonych w 2014 r. na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych, ustalono, że na działce o nr ewidencyjnym 135/2 obr. 0033, gm. Puszcza Mariańska (po podziale 135/3, 135/4, 135/5) znajduje się łąka stanowiąca wskazane wyżej siedlisko przyrodnicze. Łąka ta tworzyła jeden, przestrzenny kompleks siedliska wraz z łąkami występującymi na sąsiednich działkach. Zastosowane wskaźniki zalecane w metodyce oceny siedliska wskazały na właściwy stan zachowania płatu siedliska i nadanie mu oceny ogólnej FV. Pod względem fitosocjologicznym omawiana łąka reprezentowała zespół *Arrhenatheretum elatioris*. Układ siedliskowy był czytelny w warunkach terenowych i odzwierciedlał różnicowanie florystyczne ilościowe i jakościowe roślinności łąkowej. Badania terenowe potwierdziły występowanie trzech podzespołów: *Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum*, *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotenosum* i *Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis*. Oprócz gatunków typowych dla łąk świeżych, takich jak: rajgras wyniosły *Arrhenatheretum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, barszcz pospolity *Heracleum sphondylium*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, stwierdzono występowanie także takich gatunków jak: chaber łąkowy *Centaurea jacea*, babaka lancetowata *Plantago lanceolata*, szelężnik większy *Rhinanthus serotinus*, dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, przytulia właściwa *Galium verum*, tomka wonna *Anthoxanthum odoratum*, jaskier ostry

Ranunculus acris, firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi* i wiechlina łąkowa *Poa pratensis*. Jednocześnie analizowana łąka była miejscem występowania najobfitszej populacji storczyka stoplamka szerokolistnego *Dactylorhiza majalis* w obrębie obszaru Natura 2000. Ponadto rosły tam dwa inne gatunki storczykowatych: stoplamek krwisty *Dactylorhiza incarnata* i podkolan biały *Platanthera bifolia*. W trakcie prac na planem zadań ochronnych, stwierdzono dokonanie szkody w środowisku polegającej na zniszczeniu ww. płatu siedliska poprzez zaoranie działki 135/3 obr. 0033, gm. Puszcza Mariańska. W związku z niniejszym faktem wszczęto postępowanie w trybie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U z 2014 r. poz. 1789, z późn. zm.). Przytoczone powyższej postępowanie zostało umorzone (Decyzja RDOŚ Warszawa znak: WSI.510.38.2014.WM.10 z dnia 8 października 2014 r.) z uwagi na fakt, iż nie zidentyfikowano sprawcy szkody, a tym samym nie było możliwości ustalenia, że szkoda była wynikiem działania podmiotu korzystającego ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2017 r. poz. 519). W uzasadnieniu do ww. decyzji wskazano, iż w ramach prowadzonej procedury zlecono wykonanie ekspertyzy dotyczącej wariantowej koncepcji przywrócenia pierwotnych warunków siedliskowych na zaoranej płacie siedliska 6510 obejmującym zasięg działek ewid. o nr 135/3, 135/4, 135/5 w m. Studzieniec. Niniejsza ekspertyza wykazała, iż z uwagi na powierzchnię siedliska oraz stosunkowo niedługo trwającą zmianę w użytkowaniu gruntów, istnieje szansa, że w glebie zachowały się liczne diaspory roślin łąkowych, wchodzących w skład stanu początkowego siedliska. Będzie to sprzyjać regeneracji siedliska przyrodniczego tj. procesowi jego samoistnego odtwarzania bez ingerencji człowieka, co też uwzględniono w zapisach niniejszego planu.

- 2) W stosunku do gatunków motyli zaplanowano działania obejmujące inwentaryzację terenu pod kątem występowania gatunków, w tym również waloryzację i ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony, zgodnie z wytycznymi i metodyką monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz identyfikację / weryfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń.

Zaplanowany w ramach planu zadań ochronnych regularny monitoring sposobu gospodarowania terenem oraz monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków motyli pozwoli na ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz skuteczności podjętych działań ochronnych. Miejsce realizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 wskazano zgodnie z podziałem ewidencyjnym działek.

Analiza dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, wykazała konieczność sformułowania wskazań do wprowadzenia zmiany zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Puszcza Mariańska w zakresie informacji o obszarze Natura 2000 oraz obowiązujących przepisach odrębnych, a także w zakresie utrzymania terenów otwartych w granicach siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Jednocześnie, nie stwierdzono występowania przesłanek do konieczności sporządzenia planu ochrony dla obszaru, bowiem plan zadań ochronnych oraz zaplanowane w nim działania uznano za wystarczającą ochronę dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Z uwagi na występowanie reprezentatywnych płatów siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) w granicach działek o nr ewid. 2/1 i 73 obr. 0030 oraz działki o nr ewid. 180, obr. 0033 gm. Puszcza Mariańska, stanowiących jednolite pod względem funkcjonalnymi powiązane ekologiczne geokompleksy z analogicznymi siedliskami stanowiącymi przedmioty ochrony w obszarze, dalszym analizom będzie podlegała zasadność zmiany granic obszaru Natura 2000. Procedura zmiany granic obszaru Natura 2000 wykracza jednak poza zakres planu zadań ochronnych, dlatego też zasadność dokonania zmian będzie realizowana poza niniejszym procesem planistycznym, po przeprowadzeniu działań monitoringowych oceny stanu zachowania siedliska.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia do

opracowania planu zadań ochronnych z dnia 7 marca 2014 r, które zostało zawarte w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu. Ponadto, informacja ta została umieszczona na stronie projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. Następnie, obwieszczeniem z dnia 30 maja 2014 r., opublikowanym w prasie (Gazeta Wyborcza Nr 123.8155/2014), poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. Jednocześnie, obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu oraz urzędów administracji samorządowej, jak również stronie internetowej projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni nie zgłoszono uwag.

W trakcie procesu sporządzania planu zadań ochronnych, w dniach 25 czerwca, 15 września i 6 października 2014 r. w siedzibie Urzędu Gminy Puszcza Mariańska, zorganizowano spotkania dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele: Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Wykonawcy projektu dokumentacji, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Żyrardowie, Urzędu Gminy Puszcza Mariańska, Starostwa Powiatowego w Żyrardowie, Zarządu Parków Krajobrazowych Oddziału Terenowego Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz osób prywatnych. Na spotkaniu przedstawiono informację na temat obszaru Natura 2000 oraz jego wartości przyrodniczych, a także przedstawiono założenia i działania planowane w ramach planu zadań ochronnych. Dodatkowo, wszystkich zebranych poinformowano, iż osoby bądź instytucje zainteresowane uczestnictwem w pracach mogą zgłaszać chęć udziału w procesie tworzenia planu zadań ochronnych poprzez bezpośredni kontakt z koordynatorem i wykonawcą projektu oraz Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wyniki prac nad projektem zostały ujęte w stabelaryzowanym dokumencie pod nazwą „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie PLH140053”, który posłużył jako materiał wyjściowy do opracowania projektu planu zadań ochronnych w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Planowane w ramach planu zadań ochronnych zadania ochronne, w trybie roboczym Zespołu Lokalnej Współpracy zostały udostępnione podmiotom takim jak: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Żyrardowie, Urząd Gminy Puszcza Mariańska, Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, Zarząd Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska (pismo WPN-II.6320.14.2017.AA.2 z dnia 2 kwietnia 2017 r.).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.22.2017.AA z dnia 29 maja 2017 r., zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (projektu zarządzenia) oraz poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do dokumentu w terminie 21 dni, tj. do 19 czerwca 2017 r. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zostało opublikowane w prasie (Nasz Dziennik nr 122, 5875), umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu i urzędach administracji samorządowej. Informację o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wysłano między innymi do: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Żyrardowie, Urzędu Gminy Puszcza Mariańska, Starostwa Powiatowego w Żyrardowie, Zarządu Parków Krajobrazowych Oddziału Terenowego Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Ponadto,

informację o wyłożeniu projektu zarządzenia do publicznego wglądu wysłano do organizacji pozarządowych.

W myśl art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 założenia do niniejszego dokumentu planistycznego zostały udostępnione wraz z wspomnianym wcześniej obwieszczeniem w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych, zaś projekt dokumentu wraz z wymaganymi załącznikami (zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody) został udostępniony wraz z obwieszczeniem w sprawie wyłożenia do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych. „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Łąki Żukowskie PLH140053”, dostępna jest do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, bądź też może być udostępniona na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W trakcie udziału społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi i wnioski do projektu planu zadań ochronnych:

Lp.	Imię i nazwisko /nazwa instytucji	Data wpływu uwag do urzędu	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia	Uwagi
1	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	13 czerwca 2017 r.	„To wynika z Ustawy o ochronie przyrody.”	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga odnosi się do §1 zarządzenia, w zakresie wskazania okresu obowiązywania omawianego aktu prawnego. Informacja dotycząca 10-letniego okresu obowiązywania aktu prawa miejscowego jakim jest plan zadań ochronnych w istocie wynika z ustawy o ochronie przyrody, niemniej jednak nie narusza przepisu § 137 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) bowiem nie stanowi powtórzenia przepisów tej ustawy. Podkreślenia wymaga tu fakt, iż konstrukcja planów zadań ochronnych lub planów ochronny odbiega od konstrukcji innych aktów prawa miejscowego (np. miejscowych planów zagospodarowania

					przestrzennego). Okres obowiązywania planów zadań ochronnych jest ściśle określony. Zapis taki ma charakter porządkujący i wpływa na przejrzystość przepisów prawa, a tym samym zwiększa jego czytelność dla szerokiego grona odbiorców. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści zarządzenia nie wykazała konieczności dokonania zmian w ww. zakresie.
2	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	13 czerwca 2017 r.	„Współrzędne powinny zawierać podział na części, ponieważ są to dwa obszary i nie można utworzyć poprawnie poligonów z samych współrzędnych.”	Uwaga uwzględniona.	Uwaga odnosi się do załącznika 1 do zarządzenia, w zakresie wskazania współrzędnych punktów załamania granicy obszaru Natura 2000. W omawianej kwestii, wskazać należy, że obszar Natura 2000 składa się z dwóch części. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści zarządzenia pod kątem precyzyjności i czytelności jego zapisów, wykazała konieczność dokonania zmian w ww. zakresie. Z tego też względu tabelę przedstawiającą punkty załamania granicy podzielono na dwie części.
3	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	13 czerwca 2017 r.	„Proszę podzielić opisy zagrożeń i przypisać dla każdego przedmiotu ochrony.”	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga odnosi się do załącznika 3 do zarządzenia, w zakresie zastosowanego sposobu zapisu opisu zagrożeń. Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, dostępną pod adresem internetowym http://natura2000.gdos.go

					<p>v.pl/strona/nowy-element-3), zdefiniowano zagrożenia dla obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. W przypadku zagrożeń o podobnym lub tożsamym charakterze, odnoszących się do więcej niż jednego przedmiotu ochrony, zaproponowana chronologia zapisu pozwala na eliminację powtórzeń w tekście. Podkreślenia jednocześnie wymaga fakt, iż przedstawiony sposób opisu zagrożeń został zaakceptowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i wskazany do stosowania w dokumentacji planów zadań ochronnych. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści zarządzenia nie wykazała konieczności dokonania zmian w ww. zakresie.</p>
4 - 6	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	13 czerwca 2017 r.	<p>4. „Dla tego motyla zidentyfikowano zagrożenia: zaniechanie, brak koszenia oraz sukcesja. Dlaczego nie zaplanowano celu?” 5. „Uwaga jw.” 6. „Uwaga jw.”</p>	Uwaga nieuwzględniona.	<p>Uwagi odnoszą się do załącznika 4 do zarządzenia, w zakresie ustalonych celów działań ochronnych dla czerwończyka nieparka, modraszka telejusa oraz modraszka nausitousa. W przypadku ww. przedmiotów ochrony wskazać należy, że, zagrożenia istniejące i potencjalne zostały zdefiniowane w oparciu o ocenę stanu siedlisk występowania gatunków oraz ogólną identyfikację zagrożeń zewnętrznych wynikających z działalności człowieka. Dane dotyczące populacji ww. gatunków uznano za niewystarczające do określenia szczegółowych celów ochronny w tym zakresie. Z tego też względu, celem działań ochronnych dla omawianych gatunków</p>

					<p>motyli jest uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunków i ich rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000, a także identyfikacji / weryfikacji zagrożeń istniejących i potencjalnych. Podkreślenia jednocześnie wymaga to, że działania zaplanowane w ramach planu zadań ochronnych w stosunku do siedlisk łąkowych (6140, 6510) będą sprzyjały poprawie stanu siedlisk bytowania ww. gatunków zwierząt, co skutecznie przyczyni się do utrzymania ich występowania w granicach obszaru Natura 2000. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści zarządzenia nie wykazała konieczności dokonania zmian w ww. zakresie.</p>
7	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	13 czerwca 2017 r.	„Dla czerwończyka nieparka, modraszka telejusa i modraszka nausitusa zidentyfikowano zagrożenia: zaniechanie, brak koszenia oraz sukcesja. Dlaczego nie zaplanowano żadnych działań ochronnych?”	Uwaga nieuwzględniona.	<p>Uwaga odnosi się do załącznika 5 do zarządzenia, w zakresie ustalonych działań ochronnych dla czerwończyka nieparka, modraszka telejusa oraz modraszka nausitusa. W przypadku ww. przedmiotów ochrony wskazać należy, że zagrożenia istniejące i potencjalne zostały zdefiniowane w oparciu o ocenę stanu siedlisk występowania gatunków oraz ogólną identyfikację zagrożeń zewnętrznych wynikających z działalności człowieka. Z tego też względu, uznając jednocześnie posiadane dane za niewystarczające, jako cel działań ochronnych wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o omawianych przedmiotach ochrony. Zachowując ciąg przyczynowo – skutkowy, działania ochronne</p>

					<p>obejmują badania inwentaryzacyjne mające na celu uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Wskazać jednocześnie należy, że działania z zakresu utrzymania lub modyfikacji zasad gospodarowania gruntem, zaplanowane w stosunku do siedlisk łąkowych (6140, 6510) będą sprzyjały poprawie stanu siedlisk bytowania ww. gatunków zwierząt, co skutecznie przyczyni się do utrzymania ich występowania w granicach obszaru Natura 2000. Biorąc powyższe pod uwagę, analiza treści zarządzenia nie wykazała konieczności dokonania zmian w ww. zakresie.</p>
--	--	--	--	--	---

Uwzględnienie niektórych ze zgłoszonych uwag wiązało się z dokonaniem zmian w treści projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zmiany dotyczyły zmiany zapisu treści załącznika 1 do zarządzenia.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: LEX-III.0521.1.57.2017 z dnia 12 października 2017 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu;
- 3) na podstawie art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 360 000 zł (słownie: trzysta sześćdziesiąt tysięcy złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. Skutki finansowe przedmiotowej regulacji wynikać będą z realizacji zaprojektowanych w planie zadań ochronnych działań ochronnych i monitoringu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz programów unijnych, w tym PROW.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Uprawy rolne, chów o hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową”, „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej i jest zgodna z tym prawem.